

Vraag en beantwoording wel/niet op de site bestuur.gooisemeren.nl (doorhalen wat niet van toepassing is)*.

Naam en fractie:	Willem de Jonge D66
Datum indiening:	29 september 2022
Datum antwoord:	4 oktober 2022
Onderwerp:	Paraplubestemmingsplan archeologie

Inleiding

Tijdens de politieke avond van 28 september over het ontwerp paraplubestemmingsplan archeologie en archeologiebeleid werd verzocht door de wethouder en de beleidsmedewerker om alle vragen van inhoudelijke en technische aard schriftelijk in te dienen.

Het betreft een harmonisering van de oude archeologie-bestemmingsplannen die door de vier dorpskernen zijn opgesteld vóór de gemeentelijke fusie.

Vraag 1

In het paraplubestemmingsplan staan zes regimes vermeld die een minimum oppervlak aangeven. Deze bepalen of archeologisch onderzoek vereist is bij de aanvraag omgevingsvergunning.

Zijn deze regimes met hun specifieke oppervlakten nieuw in het parapluplan of zijn deze overgenomen uit de oude bestemmingsplannen?

Antwoord

In een groot deel van de bestemmingsplannen die gelden binnen de gemeente Gooise Meren is het onderwerp archeologie al geregeld. Daarbij doen zich verschillen voor tussen de regelingen van de voormalige gemeenten Muiden, Naarden en Bussum. De verschillende regelingen worden in de bestemmingsplantoelichting in paragraaf 3.3 (Gemeentelijk beleid) samengevat. Zo zijn er in het bestemmingsplan 'Stedelijk gebied Naarden' (2017) 3 dubbelbestemmingen opgenomen, terwijl er in enkele oude plannen van Bussum 2 dubbelbestemmingen van kracht waren. Het voorliggende bestemmingsplan zorgt voor één uniforme regeling voor het gehele gemeentelijke grondgebied.

Vraag 2

Regime (waarde) zes bepaalt een oppervlak van 2500 m² en geldt voor waterbodems. Bij werkzaamheden die een kleiner oppervlak beslaan is geen archeologisch (bureau)onderzoek vereist.

In de toelichting op het parapluplan worden scheeps- en vliegtuigwrakken vermeld als waarde regime 2 (50 m²).

Beslaan archeologische resten onder water zoals scheeps- en vliegtuigwrakken of sporen van nederzettingen niet vaak een kleiner oppervlak dan de 2500 m² zoals aangegeven in de toelichting zodat het risico bestaat dat deze verdwijnen door het huidige beleidsvoornemen? Waarom geldt de waarde 2 hier niet meer voor wrakken?

Antwoord

Archeologische resten onder water beslaan een kleinere oppervlakte dan het regime en er is een risico dat deze verdwijnen of dat ze worden aangetroffen als toevalsvondst. Scheeps- en vliegtuigwrakken kunnen in principe overal voorkomen in de waterbodems. Het is slecht te voorspellen waar ze zich bevinden en bovendien zijn ze lastig te traceren. Het zijn puntlocaties binnen een groot gebied waar geen vondsten voorkomen. De kans is gering dat een wrak verstoord wordt bij een kleine ingreep en daarom is een ruimer regime van toepassing. Ook voor eventueel aanwezige nederzettingen geldt dat de onderzoeksinspanning voor het opsporen en onderzoeken ervan in verhouding moeten zijn met de opbrengsten in kenniswinst en het risico dat er een onevenredige verstoring plaatsvindt. In de overweging is meegenomen dat kleine ingrepen in waterbodems niet zo vaak voorkomen en dat er een meldingsplicht bestaat voor vondsten.

Dit neemt niet weg dat er een gebrek aan kennis is over het voorkomen van dergelijke resten. In de afgelopen jaren zijn er diverse projecten geweest waarbij vooral door vrijwilligers vliegtuigwrakken uit de tweede wereldoorlog zijn gelokaliseerd (Studiegroep Luchtoorlog, Stichting Wings of Victory). Vliegtuigcrasches in het water zijn echter moeilijk te lokaliseren. Op dit moment is er geen bekend openbaar register van crashlocaties dat bruikbaar is voor de beleidskaart. Ook voor het lokaliseren van scheepswrakken is nog kenniswinst te halen door historisch onderzoek en sonar onderzoek vanaf een schip zoals recent in het Hoornse Hop. Het is goed mogelijk dat naar aanleiding van dergelijk onderzoek, toevalsvondsten en regulier onderzoek blijkt dat het zinvol is om het regime te zijner tijd aan te passen.

Waarde 2 geldt voor bekende scheepswrakken (zie het antwoord op vraag 3).

Vraag 3

Op de plankaart komt een waarde voor die grijs is aangegeven en geen archeologische waarde in zich heeft. Dit is vrij van bepalingen voor archeologisch onderzoek, omdat het verstoorde of verzande bodem betreft. Dit grijze gebied bevindt zich voornamelijk in een groot deel van het Gooimeer.

Betreft deze verstoring van de bodem een recente en van na 1945 en is er daarmee niet het risico op de aanwezigheid van neergestorte vliegtuigen uit WO 2 inhoudende de aanwezigheid van stoffelijke resten en explosieven?

Ook is zichtbaar op de plankaart in het grijze gebied de locatie van twee scheepswrakken. Geldt op deze plekken geen archeologische waarde?

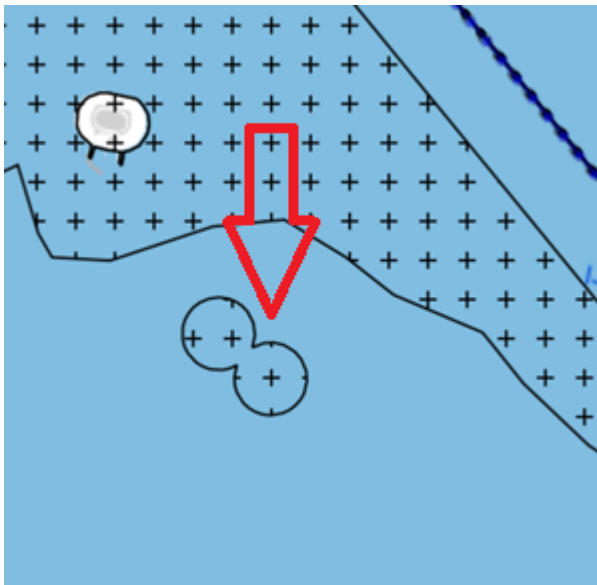
Antwoord

Het gedeelte van het Gooimeer waaraan geen archeologische waarde is toegekend betreft de verstoorde of verzande bodem. De vraag wanneer deze verstoring heeft plaatsgevonden kunnen wij nu niet beantwoorden.

Op de beleidskaart zijn de scheepswrakken als volgt aangeduid:

Op de verbeelding van het bestemmingsplan is te zien dat voor de scheepswrakken een archeologische dubbelbestemming is opgenomen:

Vraag 4

Voor de oevers van de rivier de Vecht geldt het regime 5 (500m²). Omdat het vermoeden bestaat bij archeologen dat op de oevers sporen van prehistorische nederzettingen aanwezig kunnen zijn (zoals de reeds gevonden boomstamkano) is dan ook niet hier de waarde 5 met oppervlak 500 m² niet veel te groot om deze sporen met veel kleinere oppervlakten te vinden?

Antwoord

Voor de oeverwallen van de Vecht geldt het regime 3 (100m²). Regime 5 geldt in het gebied met afzettingen van de Vecht. In het gebied met regime 5 is de kans kleiner dat er een vindplaats aanwezig is omdat daar minder plaatsen voorkomen die langdurig geschikt waren voor bewoning. Bij een kleinere trefkans hoort een ruimer regime. In elke archeologische onderzoeksstap wordt de overweging gemaakt of een vervolgonderzoek nodig en zinvol is. Als er een relatief lage kans is op het aantreffen van archeologische sporen zal vooral bij kleine plangebieden over het algemeen worden besloten geen verder onderzoek te doen, terwijl bij grotere gebieden het nog wel zinvol kan zijn om de verwachting te toetsen. Met een wat ruimer regime wordt voorkomen dat er veel bureauonderzoeken worden gedaan waarin uiteindelijk wordt geconcludeerd dat verder onderzoek niet nodig is. De boomstamkano is inderdaad in dit gebied gevonden en dat is ook aanleiding om hier extra alert te zijn. Onderzoek in de omgeving van de kano heeft echter nog geen aanwijzingen opgeleverd voor een vindplaats in de buurt. De verwachting is dat regime 5 voldoende aanknopingspunten geeft om bij wat grotere ontwikkelingen rekening te houden met de aanwezigheid van archeologische waarden.